

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ Х МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE X INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE
TECHNOLOGIES"**

м. Харків, 27–28 жовтня 2022 р.

Харків
2022

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С.В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В.П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В.О. – д-р філос. наук, професор

Бакланов О. М. – д-р хім. наук, професор

Близнюк Л. М. – канд. філол. наук, доцент

Ватуля Г. Л. – д-р техн. наук, професор

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О.А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С.О. – канд. техн. наук, доцент

Каграманян А.О. – канд. техн. наук, доцент

Кравець А. М. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Соломніков І.В. – канд. екон.наук, ст. викладач

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 6 від 30.11.2022 р.)

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. 27-28 жовтня 2022р. Відп.за випуск Н.В.Алексєєнко. — Харків : Мачулін, 2022. — 284 с..

ISBN 978-617-8195-30-4

УДК 740+656+338

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-8195-30-4

© Авторський колектив, 2022

© Мачулін, худ. оформлення, 2022

Була у Ктесібія і спроба проявити свої таланти в зброярській справі. Він намагався створити гармати, що працюють за допомогою стисненого повітря, але вони виявились неефективними.

Таким чином, винахідницька спадщина Ктесібія є багатого та різноманітною, і він по праву носить титул «Батька пневматики», ставши по суті засновником цієї науки.

Список використаних джерел

1. Афіней. Пир мудрецов. В 15 книгах. Книги 1-8. – М: Наука, 2003 – 656 с.
2. Прокл Діадох. Коментар к першій книзі «Начал» Евкліда. – М.: Вид-во ун-ту Дмитра Пожарського, 2013 – 368 с.
3. Вітрувій. Десять книг про архітектуру. – Спб: Азбука, 2017 – 320 с.
4. Джеймс П., Торп Н. Давні винаходи. — Мінськ, ООО «Попурри», 1997. — 768 с.
5. Russo L. The forgotten revolution: how science was born in 300 BC and why it had to be reborn. — Berlin.: Springer, 2004. – 492 p-

ЗАГРІЙЧУК І. Д., д. філос. н., професор

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ВИПРОБУВАННЯ ФІЛОСОФІЇ ВІЙНОЮ

Філософування останніх десятиліть з акцентуванням на деконструкцію, релятивізм істини, толерантність до будь-якої думки в умовах розв'язаної широкомасштабної війни Російською Федерацією на території України виявилось якщо не дискредитованим, то явно обмеженим. Коли під загрозою опинилось не лише життя окремої людини, групи осіб, чи навіть цілого соціального стану, а існування

багатомільйонної держави в центрі Європи, спиратись на філософування, яке нібито здолало класику і виявилось пост... посткласикою, постмодерном, постправдою і т. п. означає приректи себе на загибель, зникнення з лиця землі.

Чим може відповісти теорія на загрози, коли на кону саме життя?

Дійсність війни на практиці показала, що не буває істини посередині. Збройне зіткнення воюючих армій загострило протиріччя розвитку до краю. На фронті не буває півтонів, а якщо і бувають, то вони функціонують як підлеглі, маргінальні відгалуження основного протистояння, в якому існують тільки світло і тінь, плюс і мінус, добро і зло в їхній метафізичній іпостасі. У щоденному воєнному побутуванні в устах воїнів це звучить як прозорість відносин, коли відомо хто є своїм, а хто чужим, хто є побратимом, а хто ворогом. А оскільки війна не лише змагання на полі бою, не лише військове протистояння, а справа всього народу, то мова, отже, про світоглядний опір усього суспільства, про теоретичні підвалини морального протистояння злу та агресії.

В ситуації гострого протиборства цивілізаційних світоглядів, коли одна із сторін вдається до агресії, захист від останньої вимагає іншого теоретичного налаштування, відмінного від філософування в роки мирного розвитку. Етап розгортання протиріч суспільних трансформацій та етап їхнього вирішення принципово різні фази історичної плинності. Відповідно, вони вимагають корекції філософського дискурсу, який полягає в його черговому переосмисленні.

Сьогодні руба постало питання про використання в процесі аналізу сьогодення всього арсеналу філософських доробок минулого у їхній цілокупності. Зокрема, мова йде про діалектичний підхід з його розумінням розвитку не лише як еволюції, постійного накопичення кількісних змін, але й як невідворотності переходу в нову якість через стрибки, кардинальні зміни, переформатування засад існування. Рано чи

пізно в будь-якій процесуальності настає момент, коли протилежності, що досягли найвищої напруги, повинні бути зняті і явити нову якість. Це і є той момент, коли зникають надії на поєднання протилежного, пошук компромісів та істини «посередині». А відповідно з цим відбувається і руйнація релятивістських підходів до істини та скептичного відношення до теорії.

Одночасно слід визнати, що останні десятиліття, які пройшли в пошуку нових форм філософування неможливо перекреслити. Визнаючи практичну природу філософії та її історичний характер, постмодерні форми філософування можна оцінити як конкретно-історичний спосіб осмислення дійсності на етапі мирного розгортання протиріч розвитку світової історії. Це етап, коли протиріччя у формі протилежності ще не визріли до того стану, коли настає час їх вирішення.

Філософія оперує не виключно абстрактними категоріями, а, використовуючи останні, піддає конкретному аналізу реальну дійсність, що безупинно розвивається. Сама філософія знаходиться в постійному пошуку відповідей на проблеми, які підкидає життя. Вона є не лише напрацьованим знанням. Ще більше вона є невпинним його оновленням. Саме оновлення та постійне «випитування» світу та самої себе становить її внутрішній зміст.

В цьому контексті конкретність аналізу передбачає не повторювання заспокійливих мантр про нюанси переходів, співвідношень, гру світла і тіні, а повернення обличчям до ситуації тут і тепер через історичне минуле та стратегічну перспективу. Врешті решт, філософія не володіє абсолютним знанням. Прагнучи до такого знання, а інколи і видаючи досягнуте в якості останнього слова, вона все ж абсолютну істину, до якої прагне, представляє у відносній формі.

Постмодерні форми філософування не є на сьогодні домінантними. Вони залишаються, вони існують, але переходять в ранг залежних,

неголовних, маргінальних, підпорядкованих. В умовах війни мейнстрімом у філософуванні все ж таки залишається класичне філософування з його діалектичним підходом до розвитку, з визнанням протиріччя в якості джерела розвитку з його послідовними ступенями дозрівання аж до розв'язання з утворенням нової якості.

КІПЕНСЬКИЙ А.В., д.т.н., професор,

ПОНОМАРЬОВ О.С., к.т.н., професор,

ЧЕБОТАРЬОВ М.К., к.пед.н., доцент,

ХАРЧЕНКО А.О., к.е.н., доцент

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

ОНТОЛОГІЧНІ ВЕКТОРИ ФЕНОМЕНУ УПРАВЛІННЯ

Індивідуальне і суспільне буття людини та різних людських спільнот частіш за все зводять до матеріального й духовного виробництва, у сфері якого відбувається життя і діяльність індивіда, функціонування і розвиток соціальних угруповань. Однак не менш важливими векторами буттєвого простору виступають також повсякденно-побутові й життєво-ціннісні аспекти буття людини, її особистісний розвиток, прагнення та інтереси, дозволя тощо. І практично вся множина цих векторів відбувається під істотним впливом зовнішніх чинників. Особливе місце серед них посідає феномен управління.

Його характерною рисою виступає переважання цільового і змістовного підходів до організації та здійснення управління людьми і їхньою спільною діяльністю, спрямованість на успішне досягнення заздалегідь визначених цілей. В той же час достатньо ефективними виявляються дещо менш поширені діяльнісний та особистісний підходи.

ЗМІСТ

ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ	3
СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	
АБАШНІК В.О. ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА У НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ 19-ГО СТОЛІТТЯ	6
АБАШНІК У.В. «АНАТОМІЯ» (1999): МІЖ ФІЛЬМОМ ЖАХІВ ТА ВЧЕННЯМ ГІППОКРАТА	11
АСМУТ Х. СИМВОЛІЧНІ ФОРМИ ЕРНСТА КАССІРЕРА (1874– 1945)	15
БЕРЕЗНИЙ В.М., ЄРМОЛЕНКО О.А., ЛИСЬОНКОВА Н.М. ЛЮДИНА ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ВОРОГИ ЧИ ДРУЗИ?	21
БЛИЗНЮК Л.М. МОВНА СУГЕСТІЯ ЯК НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РИТОРИКИ	25
БЛИЗНЮК Л.М., ВАРЛАМОВА А. СЕМАНТИЧНІ БАР'ЄРИ КОМУНІКАЦІЇ	27
ВОЛОШИНА О.М., НЕШКО С.І. СИНТАГМАТИКА ТА ПАРАДИГМАТИКА	30
ГОНЧАР В.В., ВЕРЕТЕЛЬНИКОВА Н. А., БАТУЛІН Д. С. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	31
ГОНЧАРОВ С. О. МЕТАФІЗИКА Ю. В. МАМЛЄЄВА ЯК ПРОДОВЖЕННЯ ТРАДИЦІЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ФІЛОСОФІЇ: ПРИХОВАНА ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	33
ДАНІЛ'ЯН В.О. СИНДРОМ «ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ» В ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗВО ТА МЕТОДИ ЙОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ	36
ДАНІЛ'ЯН В.О., РУДЬ Ю.С., МИРОНЧУК І.О.	39

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ	
ЄСИПОВА К.О. КТЕСІБІЙ ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ – БАТЬКО ПНЕВМАТИКИ	41
ЗАГРІЙЧУК І. Д. ВИПРОБУВАННЯ ФІЛОСОФІЇ ВІЙНОЮ	45
КІПЕНСЬКИЙ А.В., ПОНОМАРЬОВ О.С., ЧЕБОТАРЬОВ М.К., ХАРЧЕНКО А.О. ОНТОЛОГІЧНІ ВЕКТОРИ ФЕНОМЕНУ УПРАВЛІННЯ	48
КОЛЕСНИК К.Е., КРАВЕЦЬ А.М МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ АЛЬЯНС ЦИВІЛІЗАЦІЙ ООН (UNAOC)– ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ	52
КОЛИЧЕВА Т.В. ФІЛОСОФСЬКИЙ ЗМІСТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ	58
КОММЕДАЛ О. КОНЦЕПЦІЯ ГЛИБИННОЇ ЕКОЛОГІЇ АНРІ НЕССА	60
КРАВЧЕНКО О.О., НЕШКО С.І. ІДІОЛЕКТ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ НАУКАМИ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	63
ЛУЧКО О.Р., ДОВЖЕНКО С.С. ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	64
МОСКВІН Я. В. ЛЮДИНА І БОГ ПІСЛЯ ДЖ. ПІТЕРСОНА ТА С.ЖИЖЕКА	68
НОС Н.М. КОНФЕСІЙНИЙ СТИЛЬ: СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК	71
НОТЧЕНКО Д.А. ОСНОВНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ТА КОМУНІКАЦІЇ	73
ПАНКОВ Г. Д. РОЗДУМ ПРО ПЛОТЬ ЯК РОЗДУМ ЛЮДСЬКУ ДОЛЮ У ТВОРЧОСТІ Г. СКОВОРОДИ	76

Наукове видання
Відповідальність за редагування та достовірність інформації
несуть автори роботи

Людина, суспільство, комунікативні технології:
матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф.
27-28 жовтня 2022 р.

Reports of the X International scientific-practical conference
“A person, a society, communicative technologies”

Відп. за випуск Н.В.Алексееенко.

Підписано до друку 16.11.2022. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 27,67. Обл.-вид. арк. 41,8.
Наклад 300 пр. Зам. № 2112

Видавець Мачулін Л.І.
тел. +38(068)886-52-57
editor2016@ukr.net
<http://knigoizdat.org.ua>
Свідоцтво про держреєстрацію:
сер. ХК №125 від 24.11.2004

Віддруковано в ПП Озеров Г. В.
м. Харків, вул. Університетська, 3, кв. 9.
Свідоцтво про реєстрацію: № 818604 від 02.03.2000.